

Type vraag: *Vraag om uitleg*

Van: Najima El Arbaoui

Datum van indiening: 4/09/2026

Aan: **Dirk De Smedt**

Bevoegdheden: collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken

Onderwerp: Honderden gezinnen op wachtlijsten: hoeveel Brusselse leerlingen kregen uiteindelijk een bereikbare plaats in het Nederlandstalig secundair onderwijs?

Mijnheer het collegelid,

Op 3 april heb ik u in deze Raad al bevraagd over het tekort aan plaatsen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Ik vroeg toen welke concrete maatregelen de VGC nam om de capaciteit te verhogen en welke middel- en langetermijnstrategie ervoor moest zorgen dat Brusselse kinderen effectief toegang krijgen tot een Nederlandstalige school.

Vandaag, vijf maanden later en bij de start van een nieuw schooljaar, wil ik niet opnieuw dezelfde intenties horen. De inschrijvingsronde 2026 geeft ons nieuwe cijfers en vooral een heel concrete vraag: wat is er uiteindelijk gebeurd met de kinderen die in mei geen school toegewezen kregen?

Voor het eerste jaar A meldden zich 3.642 leerlingen aan voor 3.027 beschikbare plaatsen. Op 18 mei hadden 2.890 leerlingen een school toegewezen gekregen. 752 kinderen hadden op dat moment nog geen plaats.

Voor het eerste jaar B waren er 770 aanmeldingen voor slechts 426 plaatsen. 418 leerlingen kregen onmiddellijk een plaats toegewezen. 352 kinderen bleven zonder toewijzing.

Ook in het buitengewoon secundair onderwijs was de situatie bijzonder zorgwekkend: van de 166 aangemelde leerlingen kregen er in die fase slechts 78 een plaats toegewezen.

Achter elk van die cijfers zit een kind. En achter elk kind zit een gezin dat maandenlang niet wist waar zijn zoon of dochter op 1 september naar school zou gaan.

Het Lokaal Overlegplatform stelde dat tegen september ongeveer 95 procent van de aangemelde kinderen uiteindelijk een plaats vindt in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel of in Vlaanderen. Maar dat percentage mag ons niet geruststellen zonder dat we weten wat erachter zit.

Want een plaats vinden is niet hetzelfde als een haalbare plaats vinden. Waar ligt die school? Hoe lang moet een twaalfjarige elke ochtend en avond onderweg zijn? Gaat het om een school die het gezin zelf had gekozen, of om de enige plaats die nog overbleef? Hoeveel gezinnen zijn uiteindelijk naar Vlaanderen uitgeweken of hebben het Nederlandstalig onderwijs verlaten omdat er in Brussel geen werkbare oplossing was?

De voorbije weken zijn bovendien verschillende ouders persoonlijk naar mij toegekomen omdat zij niet meer wisten tot wie zij zich moesten richten. Het ging om ouders die hun kind tijdig hadden aangemeld, geen plaats hadden gekregen en vervolgens weken of maanden in onzekerheid bleven.

Sommigen waren zichtbaar radeloos. Niet omdat zij de procedure niet wilden volgen, maar omdat zij het gevoel hadden dat zij na een weigering grotendeels zelf een oplossing moesten zoeken.

Ouders vertellen mij dat zij via het LOP een overzicht krijgen van scholen waar mogelijk nog plaatsen beschikbaar zijn. Maar een lijst met scholen is nog geen oplossing. Een ouder doorverwijzen naar scholen waar misschien nog plaats is, is niet hetzelfde als een gezin begeleiden tot er daadwerkelijk een haalbare schoolplaats is gevonden.

De verantwoordelijkheid komt daardoor opnieuw bij de ouders terecht: zelf scholen contacteren, zelf bellen en mailen, zelf nagaan of de informatie nog actueel is, zelf wachtlijsten opvolgen en ondertussen hopen dat ergens een plaats vrijkomt.

En niet elk gezin beschikt over dezelfde tijd, dezelfde kennis van het onderwijssysteem, dezelfde digitale vaardigheden of hetzelfde netwerk om wekenlang die zoektocht te voeren. Precies daar dreigt een procedure die op papier voor iedereen gelijk is, in de praktijk nieuwe ongelijkheid te creëren.

Daarnaast vertellen ouders mij dat de resterende mogelijkheden soms zeer ver van hun woonplaats liggen. In bepaalde situaties kan de dagelijkse verplaatsing meer dan een uur in beslag nemen. Voor een twaalfjarige is dat geen detail. Voor een werkend gezin is dat geen detail. En voor een beleid dat gelijke onderwijskansen centraal zegt te stellen, mag dat evenmin een detail zijn.

Een schoolplaats die op papier bestaat maar dagelijks bijzonder moeilijk bereikbaar is, kan voor dat gezin moeilijk als een volwaardige oplossing worden voorgesteld.

Ik erken dat de VGC investeert in bijkomende capaciteit. De nieuwe campus aan de Pleinlaan ontvangt dit schooljaar ruim 440 leerlingen en moet de komende jaren doorgroeien tot 1.150 plaatsen. Dat is een belangrijke investering en die extra capaciteit is nodig.

Maar precies daarom moeten we vandaag verder kijken dan het aantal gecreëerde plaatsen. Capaciteitsbeleid meet je niet aan het aantal plaatsen dat in een persbericht wordt aangekondigd. Je meet het aan het aantal Brusselse gezinnen dat op 1 september daadwerkelijk een passende en redelijk bereikbare school heeft gevonden.

Mijn vragen:

1. Hoeveel van de 752 leerlingen uit 1A en de 352 leerlingen uit 1B die op 18 mei geen plaats toegewezen kregen, waren op 1 september 2026 effectief ingeschreven in een Nederlandstalige secundaire school in Brussel? Hoeveel staan vandaag nog op een wachtlijst of hebben nog geen definitieve inschrijving?
2. Hoeveel van deze leerlingen weken uiteindelijk uit naar een Nederlandstalige school in Vlaanderen, naar het Franstalig onderwijs of naar een andere onderwijsstructuur omdat zij in Brussel geen geschikte plaats vonden? Wordt deze uitstroom systematisch opgevolgd?
3. Beschikt de VGC of het LOP over gegevens over de afstand en effectieve reistijd tussen woonplaats en uiteindelijk gevonden school, en over het rangnummer van de verkregen schoolkeuze? Hoeveel leerlingen moeten meer dan 30, 45 of 60 minuten enkele reis afleggen?
4. Welke actieve en individuele begeleiding krijgen gezinnen die na de centrale toewijzing geen plaats hebben? Hoeveel gezinnen werden in 2026 door het LOP of de VGC daadwerkelijk begeleid tot een effectieve inschrijving, in plaats van enkel een lijst met mogelijke scholen te ontvangen?
5. Waar situeren zich vandaag de grootste capaciteitstekorten in het Nederlandstalig secundair onderwijs in Brussel? Welke bijkomende plaatsen worden concreet gepland voor 1A, 1B en het buitengewoon secundair onderwijs, op welke locaties en tegen welke schooljaren?

6. Welke concrete capaciteitsdoelstelling legt u vast tegen het einde van deze legislatuur? Wilt u het beleid voortaan evalueren op drie meetbare criteria: een passende plaats in Brussel, een redelijke reistijd en effectieve begeleiding van gezinnen die zonder toewijzing vallen? Welke streefwaarden en timing koppelt u daaraan?

Mijnheer het collegelid,

Ik betwist niet dat er nieuwe capaciteit wordt gecreëerd. Ik betwist ook niet dat veel kinderen die in mei nog op een wachtlijst stonden uiteindelijk ergens een school hebben gevonden.

Maar “uiteindelijk ergens een plaats gevonden” mag geen kwaliteitsnorm worden voor het Brusselse onderwijsbeleid.

Ouders komen niet naar een parlamentslid omdat ze zin hebben om over inschrijvingsprocedures te praten. Ze komen omdat ze radeloos zijn en niet meer weten waar ze met hun kind terechtkunnen. Als dat gebeurt, dan moeten wij luisteren - en dan moet het beleid handelen.

Een gezin dat maanden in onzekerheid leeft en uiteindelijk uit noodzaak een school accepteert die ver van huis ligt, heeft technisch gezien misschien een plaats gevonden. Maar de overheid heeft daarmee haar opdracht nog niet noodzakelijk vervuld.

Wanneer wij ouders overtuigen om voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel te kiezen, moeten wij daar ook iets tegenover kunnen zetten: voldoende capaciteit, een transparante procedure en echte begeleiding wanneer het misloopt.

Brusselse gezinnen vragen geen privilege. Ze vragen voorspelbaarheid, bereikbaarheid en de zekerheid dat hun kind niet de prijs betaalt voor een capaciteit die achter de vraag aanloopt.

Daarom verwacht ik vandaag niet opnieuw alleen de mededeling dat 95 procent uiteindelijk een plaats vindt. Ik wil weten welke plaats, waar, op welke afstand, na hoeveel onzekerheid en hoeveel gezinnen onderweg zijn afgehaakt.

Pas wanneer we die cijfers kennen, kunnen we eerlijk zeggen of het capaciteitsbeleid werkelijk aansluit bij wat Brusselse gezinnen nodig hebben.

Ik dank u.

